

In memoriam Pater Placidus

Pas hersteld van een ernstige inzinking werd pater Placidus op 15 juni 1959 plotseling door de dood getroffen. Drie dagen tevoren had hij nog het stadsarchief van Breda bezocht en daar gunstige berichten verteld omtrent zijn gezondheid. Zijn overlijden kwam dus heel onverwacht.

Met hem is een der meest vruchtbare en werkzame Bredase historici van onze tijd heengegaan. Hij was geen Bredenaar van geboorte, maar door een onafgebroken verblijf van vierendertig jaar is hij „Griek met de Grieken” geworden. Brabander was hij in hart en nieren. De verre Peel was zijn geboortestreek. Hij werd er op 4 november 1882 te Boekel geboren als zoon van een gezeten landbouwer, die tevens rijtuigen verhuurde. Zijn vader kwam uit Uden, zijn moeder was een echte Boekelse. Wie Placidus beter kenden, hebben zijn afkomst uit de Meierij in zijn taal, karakter en opvattingen meermalen kunnen raden. Hij had weinig weg van de echte West-Brabander. Zijn kloosternaam was op hem zeer toepasselijk. Kalm, vreedzaam en toegeeflijk is hij stellig geweest. Nooit zou hij iets op de spits drijven of scherpe woorden gebruiken.

Op 20-jarige leeftijd trad Petrus Pennings te Babberich in de Capucijnerorde. Het jaar daarop werd hij geprofest, zodat hij 56 jaar de bruine pij heeft gedragen. In Noord-Brabants hoofdstad werd hij neomist, waarna hem al spoedig een functie als docent aan het „Serafijns Seminarie” te Slikgat (thans Langeweg) toegewezen werd. Hier kon hij zich wijden aan de verdere studie der geschiedenis, voor welk vak hij reeds als kind een voor zijn familie niet steeds begrijpelijke belangstelling bezat.

In 1912 nam „Het Centrum” een artikel van de jeugdige leraar op over de historie van deze kloosterschool in het kleiland van Terheijden. In 1914 plaatste hetzelfde blad zijn beschouwingen over het elfde „eeuwfeest” van de dood van Karel de Grote en over de laatste levensjaren keizer Hendrik IV.

Toen in 1918 de R.K. Leergangen te Tilburg gevestigd werden, was Placidus een der eerste leerlingen. De opening der R.K. Universiteit te Nijmegen zou nog vijf jaar op zich laten wachten. Een andere mogelijkheid voor de geschiedenisstudie was er in ons land niet. In die tijd vond immers een Nederlandse geestelijke, laat staan een Capucijn, nog zelden de weg naar

een neutrale universiteit. In 1922 behaalde hij de middelbare akte geschiedenis en dat nog wel cum laude, een lof waarmee zijn leermeester Dr. Huijbers, sinds 1923 hoogleraar aan de Nijmeegse Alma Mater, wel hartelijk zal hebben ingestemd. Met hem heeft Placidus ook later geregeld contact gehouden. Op Placidus' wetenschappelijk gehalte moet deze geleerde een krachtige invloed gehad hebben. Deze studie en de contacten met bekwame historici hebben de grondslag voor zijn latere werkzaamheid in Breda gevormd.

Na het behalen der middelbare akte is hij nog slechts korte tijd als leraar werkzaam geweest. In 1924 werd hij in het Bredase Capucijnenconvent opgenomen. Hij was toen 42 jaar oud. Zijn taak kwam nu meer in de zielzorg en in de praktische geschiedbeoefening te liggen. Twaalf jaar lang wijdde hij zijn zorgen aan de jongens van het Voogdijgesticht in de Nieuwe Dieststraat. Tot kort voor zijn dood heeft hij lange tijd bij de broeders in de Karrestraat dagelijks de H. Mis gelezen.

Wat de geschiedbeoefening betreft: van meet af aan heeft Placidus zijn eigen plaats als streekhistoricus ingenomen. In de twintiger jaren was Gerard Juten, de pastoor van Willemstad, de oudste en meest bekende beoefenaar der historie van het diocees Breda. Andere „kerkhistorici” waren er niet. Gerards broer, Willem Juten, burgemeester van Wouw en eveneens enthousiast historicus, was aan het einde van zijn krachten en zou in 1929 overlijden. Verder waren er op het terrein van de regionale en lokale historie nog slechts enkele mensen werkzaam: in Bergen op Zoom Levelt, in Breda de bejaarde stadsarchivaris Dr. Corstens en de jonge tuchtschoolambtenaar A. Hallema. Zij konden in Placidus slechts een weinig ervaren nieuweling zien.

In 1924 liet het Historisch Tijdschrift hem een recensie schrijven, in 1925 publiceerde hij artikelen over de Capucijnen in Breda in „Sancta Maria” en het Dagblad van Noord-Brabant. Het was toen 300 jaar geleden, dat deze orde zich voor het eerst hier vestigde. Het volgende jaar bracht hem nog tot publicaties over zijn orde in Nijmegen.

Zoals elke regionale historicus deed hij ook aan bronnenstudie. Tijdens zijn verblijf in Langeweg heeft de Rijksarchivaris in Noord-Brabant hem met machtiging van de Minister van Onderwijs heel wat archiefstukken ter raadpleging in het klooster toegezonden. Toen hij in Breda ging wonen,

kon hij het speurwerk op het stadsarchief gaan verrichten. Het is deze instelling, die hem al spoedig onder haar vaste gasten heeft mogen tellen. Zij werd voor hem niet alleen het oord, waar hij geschiedbronnen kwam bestuderen, maar ook een leerschool en een ontmoetingspunt met historici van verschillende aard en richting.

Hij had het geluk daar in aanmerking te komen met Corstens' opvolgster, de eminente archivaresse mejuffrouw D. C. J. Mijnsen, met vak-historici als Dr. Enklaar en Dr. Verberne, toen nog docenten respectievelijk aan het gymnasium en het lyceum te Breda, doch beiden later tot het hooglerarschap geroepen. Andere vorsers als de reeds genoemde tuchtschoolambtenaar Hallema, kapitein De Man, Ir. Binkhorst van Oudcarspel, architect Bakker en de adjunct-directeur van openbare werken E. P. J. de Wolf heeft hij daar eveneens leren kennen. Bij de andersdenkenden onder hen kweekte Placidus een sterke goodwill door zijn eenvoud, zijn objectiviteit en zijn hartelijke omgangsvormen. Al spoedig werd hij daar bekend en aangeduid als „de Pater”, een naam die voor alle archiefbezoekers alleen op hem kon slaan en tot zijn dood toe ook door de latere generatie is gebruikt. De sympathie die elkeen voor de bescheiden Capucijn koesterde, werd nog versterkt, toen hij in de oorlogsjaren blijk gaf niet alleen God te vrezen, maar ook de koning eren. „De Pater” trad op als contactman voor het doorgeven van berichten en ruggesteunde menigeen in zijn verzet tegen de Duitsers.

Er zijn weinig bestanddelen in het Bredase stadsarchief, waarover Placidus zijn nasporingen niet heeft uitgestrekt. De acten magistraal, de ingekomen en uitgaande stukken, de portefeuilles betreffende kerkelijke en armenzaken heeft hij vrijwel allen doorgezien. Veel stadsrekeningen heeft hij bestudeerd. Met welk doel deed hij dat? Zonder twijfel heeft bij hem het schrijven ener kerkelijke geschiedenis van Breda voor ogen gestaan. Die opvatting wordt nog versterkt bij kennisname van de talrijke fiches en excerpten, die tot zijn nalatenschap behoren. Een groot deel daarvan heeft direct of indirect op de kerkelijke historie betrekking.

Samenwerken met anderen deed hij weinig of niet. Contact met pastoor Juten is er waarschijnlijk wel geweest, maar slechts sporadisch treft men Placidus' bijdragen in diens tijdschrift „Taxandria” aan. Een loffelijke uitzondering vormt zijn samenwerking met de heer De Wolf van Openbare

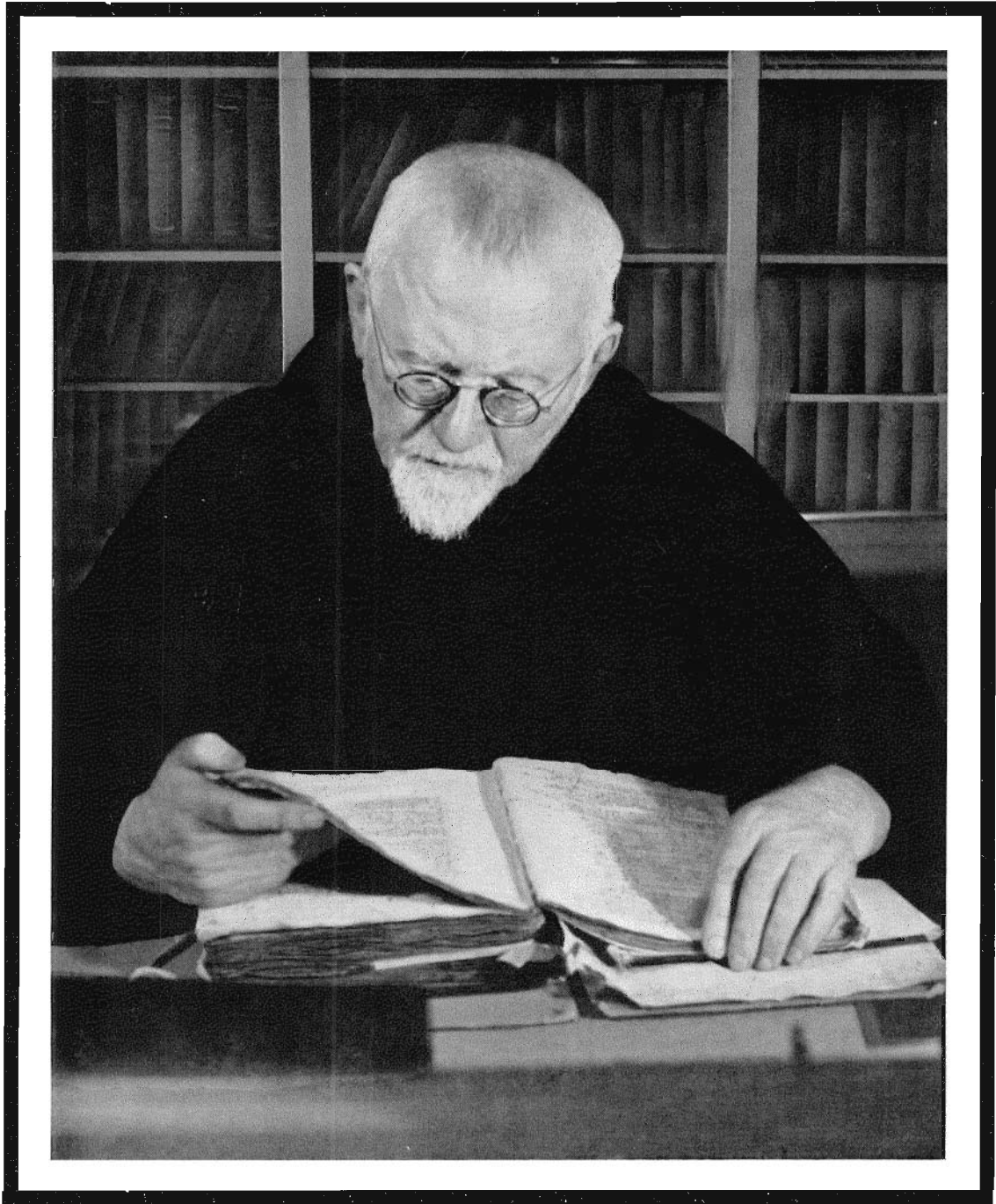
Werken, die zijn puzzles inzake oude riolen en fondamente[n] in Breda aan de vorsende monnik placht voor te leggen. Hun gezamenlijke arbeid kwam tot uitdrukking in artikelen over het Begijnhof en over het Huis Renesse in de Reigerstraat.

Tot een ruimer kader valt een ander object te brengen, met welks bewerking hij in 1931 samen met de heer Hallema is begonnen. Daarmee bedoel ik het verzamelen van bronnen betreffende de werking van de Raad van Beroerten in West-Brabant; dit werk geschiedde in opdracht van de Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis, die deze bronnen wilde uitgeven in de R.G.P. Het was een zeer omvangrijke arbeid, die grotendeels in de stukken der „Papiers de l'état et de l'audience” in het Algemeen Rijksarchief van België moest geschieden.

Het Brussels Capucijnenklooster heeft hem vaak als gast gekend in de periode dat hij daar de bronnen copiëerde. Later liet hij de archivalia in kisten naar Breda sturen. De verslagen der Rijkscommissie leren de gang der werkzaamheden het beste kennen. Het is jammer, dat dit werk van Placidus niet voltooid is.

Opmerkelijk is, dat Placidus tot zijn 65e jaar betrekkelijk weinig heeft gepubliceerd. Zijn „Zorgen van bisschop Ophovius na den val van Den Bosch in 1629”, dat in 1935 in de Bossche Bijdragen verscheen, is het meest belangrijke en uitvoerige stuk vóór de oorlog. Daarmede valt slechts zijn studie over het Rechtsgeding van het Begijnhof te Breda in de 16e—17e eeuw te vergelijken, die in 1937 in het Historisch Tijdschrift geplaatst werd. Genoemd artikel bracht hem in dat jaar nog tot het schrijven van een serie andere artikelen over het Begijnhof in het Dagblad van Noord-Brabant. Natuurlijk ging ook de opening en de plechtige sluiting van de grafkelder van René van Châlon en graaf Hendrik III in de Grote Kerk (1938) niet voorbij zonder dat Placidus een verhelderend woord had geschreven. Ook heeft hij van 1935—1938 meegewerkt aan de Katholieke Encyclopaedie.

Er schijnt een verschil te bespeuren tussen Placidus' geschriften van vóór en na de oorlog. De latere gaan dieper, zijn op breder basis gebouwd en lijken meer doorwrocht. Van de vooroorlogse publicaties valt dat niet steeds te zeggen. Wie b.v. zijn „Rechtsgeding van het Begijnhof te Breda” leest, wordt getroffen door de starheid, waarmede de auteur het voorhanden

bronnenmateriaal bewerkt heeft; dit in chronologische orde weergevend. Hij geeft een analyse der stukken in de betrokken dossiers zonder achtergronden of verband met andere gebeurtenissen. Hij beschrijft hier een eigenlijk vrij onbetekenend geschil over een muur en een stuk grond tussen Begijnen en Capucijnen, dat zich afspeelde in een pas aan het staatse gezag ontrukte stad, alsof het een normale gebeurtenis geldt. Nergens een woord van verbazing over zoveel kleingeestige ruzie in de tijd der contra-reformatie.

In 1948 werd de Oudheidkundige Kring „De Oranjeboom” in Breda opgericht. De bewering dat die oprichting zijn werk is geweest, zou te ver gaan. Reeds vóór 1940 immers is er contact geweest tussen mejuffrouw Mijnsen en de heer A. Hallema, andere archiefbezoekers en de burgemeester over de oprichting van een geschiedkundige-heimkundige vereniging voor Breda e.o. Tengevolge van de crisisjaren en de oorlog is dit plan moeten blijven rusten. Toen het na 1945 weer in studie werd genomen was Placidus de meest enthousiaste voorstander en de voornaamste stuwkracht. Met de stadsarchivaris Drs. P. Scherft en Prof. Verberne heeft hij de „Oranjeboom” geplant. Toen Drs. Scherft naar elders vertrokken en Prof. Verberne overleden was, is hij tot aan zijn dood de meest getrouwe wachter over deze „boom” gebleven. Het valt niet te becijferen, hoeveel leden hij persoonlijk heeft aangeworven en hoevele malen hij dreigende „bedankjes” heeft weten te voorkomen.

En daarnaast heeft hij alles wat in hem was, gegeven voor de uitgave en de verzorging van het Jaarboek. Tien bijdragen heeft hij daarin gepubliceerd met een gezamenlijke lengte van 330 bladzijden.

Het is mede door zijn artikelen dat het Jaarboek zo'n uitstekende reputatie heeft gekregen bij de historici in Nederland en België. Voornamelijk heeft hij zich met de geschiedenis der katholieke kerk in de 16e en 17e eeuw bezig gehouden, zoals blijkt uit zijn lange artikelen over de religievrede en de pastoors Gobbincx en Vrancx. Van de geschiedenis uit de tijd der reformatie was hij dan ook bijzonder goed op de hoogte.

Het Tijdschrift voor Geschiedenis en de Bijdragen voor de Geschiedenis der Nederlanden vermelden Placidus' studies geregeld met bijval. Slechts eenmaal heeft Dr. H. A. Enno van Gelder critiek uitgeoefend en wel op het artikel over de Religievrede (T.v.G. 68, p. 277). Gezegd wordt daar

b.v., dat de weergave van de meer algemeen Nederlandse geschiedenis in dat artikel door enige onjuistheden werd ontsierd en dat Philips II en Granvelle ten onrechte macchiavellistisch genoemd werden.

Nog op een andere wetenschappelijke bedrijvigheid van de overleden Capucijn moet hier gewezen worden: zijn medewerking aan de „Geschiedenis van Breda”. In het eerste deel (1952) behandelde hij de „Geschiedenis der Katholieke Kerk” in Breda tot 1568, een onderwerp dat aan niemand beter dan hem had kunnen worden toevertrouwd. Het valt ernstig te betreuren, dat zijn aandeel voor het tweede deel (de periode 1568—1795) niet tot voltooiing is kunnen komen.

Op andere verdiensten dient hier nog gewezen te worden: op zijn enthousiaste deelname aan de excursies van onze Kring, zijn ijveren voor het heemkundig georiënteerd onderwijs op de lagere scholen en op zijn adviezen in actuele kwesties. Sommige straten in Breda danken indirect aan hem hun naam; de namen van het Mencia de Mendozalyceum en het Bejaardencentrum Vredenberg zijn op zijn voorstel gekozen. Belangrijke gezelschappen leidde „de Pater” rond langs de historische merkwaardigheden van Breda. Burgemeester Van Sonsbeeck en zijn opvolgers onderhielden persoonlijk contact met hem. Het was dan ook niet ten onrechte, dat het gemeentebestuur van Breda hem op zijn gouden priesterfeest eerde met de bronzen legpenning „Breda Oranjestad” en dat burgemeester Kortmann als eerste zijn lijkbaar volgde. Ook in niet-katholieke kringen heeft de eenvoudige Capucijn erkenning gevonden. Toen op 9 juni 1956 de gerestaureerde Grote Kerk te Breda in tegenwoordigheid van o.a. H.K.H. Prinses Wilhelmina in gebruik genomen werd citeerde de president-kerkvoogd in zijn openingsrede een uitspraak van de Pater over de betekenis van het calvinisme als drijfveer voor de opstand tegen Spanje.

De verdiensten van Pater Placidus op historisch terrein vallen af te leiden uit zijn publicaties en zijn nagelaten, thans grotendeels ten stadsarchieve bewaarde aantekeningen. Daarnaast staan echter andere verdiensten, die alleen terug te vinden zijn in de harten der mensen, met wie hij heeft omgegaan. Met tallozen heeft hij vriendschap gesloten en velen heeft hij getroost, raad gegeven en bemoedigd. Dat daaronder ook talrijke niet-katholieken gerekend kunnen worden duidt het bijzonder karakter van zijn apostolische en menselijke werkzaamheid aan. Zijn merites als mens en als priester, stellen zijn nagedachtenis in weer een ander, belangrijker licht.

F. A. BREKELMANS.

LIJST DER GESCHRIFTEN
VAN PATER PLACIDUS PENNING'S O.F.M.CAP.

Samengesteld door F. A. BREKELMANS en Mej. M. J. H. TH. PELLEN'S.

1912

1. Het Seraphijnsch Seminarie te Langeweg (N.B.) en zijn 25-jarig bestaan.
Het Centrum 26 juli 1912.

1914

2. Naar aanleiding van een eeuwfeest. (11e eeuwfeest van het afsterven van Karel de Grote.)
Het Centrum 7 februari 1914.
3. De laatste levensjaren van keizer Hendrik IV.
Het Centrum 6, 13 en 20 juni 1914.

1924

4. Bespreking van: J. A. F. Kronenburg en Chr. Boomaars C.s.s.R., De Zusters van Liefde der Congregatie van O.L. Vrouw, Moeder van Barmhartigheid, gevestigd te Tilburg van 1832—1922. Zuid-Nederlandsche Drukkerij, 's-Hertogenbosch 1924.
Historisch Tijdschrift III (1924) 211—213.

1925

5. Het oude Capucijnenklooster te Breda 1625—1925.
Dagblad van Noordbrabant 9, 16, 25 en 30 mei; 6, 10, 13 en 20 juni 1925.
In verkorte vorm in: Sancta Maria II (1925) no. 38 18 juni 1925, no. 39 25 juni 1925.
6. De Capucijnenmissie te Nijmegen 1623—1644.
Bossche Bijdragen VII (1925—1926) 15—76.

1926

7. Het eerste apostolaat der Capucijnen in de Noordelijke Nederlanden.
De Tijd 30 oktober 1926.
Ook geplaatst in: Franciscaansch Leven IX (1926) 242—247.

1927

8. Het eerste Veertigurengebed in Breda.
Dagblad van Noordbrabant 27 januari 1927.

1928

9. Bespreking van: Dr. Mr. L. J. C. van Gorkum, De beteekenis van den Fransch-Duitschen oorlog 1870—1871. Dekker en Van de Vegt en J. W. van Leeuwen, Nijmegen 1927.
Boekzaal der Geheele Wereld (1928) 131—133.

1932

10. De landroede in de stad en baronie van Breda.
Taxandria XXXIX (1932) 39—42.

1935

11. Zorgen van Bisschop Ophovius na den val van Den Bosch in 1629.
Bossche Bijdragen XIII (1935) 3—69.
12. Medewerking aan: Katholieke Encyclopedie over: Capucijnenorde in de Nederlanden, moderne Congregaties, Montfortanen, Paters van de H. Geest. 1935—1938, 11e—23e deel.

1936

13. De vereniging Oudpupillen St. Willibrordusgesticht te Breda.
B.W.O. Richtlijnen januari 1936 16—20.

1937

14. Rechtsgeding van het Begijnhof te Breda in de 16e—17e eeuw.
Historisch Tijdschrift XVI (1937) 105—150.
15. Rondom het Bredasche Begijnhof.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 31 augustus, 4, 9, 11, 16, 17 en 20 september 1937. Afzonderlijk uitgegeven als overdruk met kaarten gereconstrueerd uit oude kaarten en gegevens door E. P. J. de Wolf, Breda 1937, 16 blz. 8°.
16. Het onrechtmatig optreden van Jhr. Charles de Heraugière.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 4 september 1937.

1938

17. De graven der Nassaus in de Grote Kerk. Breda.
De Kroniek der Heeren van Breda I.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 31 maart 1938.
18. De graven der Nassaus.
De Kroniek der Heeren van Breda II.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 1 april 1938.
19. De graven der Nassaus. Geen „fante” maar „faute”.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 6 april 1938.
20. De graven der Nassaus. Wellicht toch „fante”.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 13 april 1938.
21. Philips van Marnix, Heer van St. Aldegonde.
De Zuid-Limburger 13, 17 en 22 september 1938.

8

22. Philips van Marnix, Heer van St. Aldegonde.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 28 september 1938.
- 1939
23. Kerk en klooster der Capucijnen te Breda.
Gouden jubilé van het Capucijnenklooster te Breda (1939) 8—31.
- 1940
24. Hoe in het verleden de burgers van Breda hunne stad verdedigden.
Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland 22, 23, 28, 29 en 30 maart; 3 en 6 april 1940. Afzonderlijk uitgegeven als overdruk, Breda 1940, 20 blz., 8°.
- 1942
25. Mr. Philips Chaerleth, hofkapelaan van Prins Philips Willem van Oranje.
Taxandria XLIX (1942) 131—132.
26. Mr. Geerit Havermans.
Taxandria XLIX (1942) 159.
27. Mr. H. Montens.
Taxandria XLIX (1942) 295—296.
- 1943
28. De doelen en de kamer der oude Schutten van St. Joris te Breda.
Taxandria L (1943) 4—26.
29. P. de Mattenburgh.
Taxandria L (1943) 147—148.
- 1947
30. Het discours of de kroniek der Heeren van Breda.
Bijdragen en Mededelingen van het Historische Genootschap te Utrecht LXXV (1947) 335—376.
- 1948
31. Rombout Keldermans en het kasteel van Breda.
Jaarboek Oranjeboom I (1948) 109—131.
- 1949
32. Geschiedenis van Breda en omgeving.
St. Joostje, Periodiek contactorgaan van de afd. Breda van de Katholieke Onderwijzersbond I/II (1947, 1948, 1949) no. 2—6; 8—11. Zie ook no. 39.
33. Geschiedenis van het Bisschoppelijk Paleis te Breda.
Dagblad „De Stem” 10, 15 en 16 december 1949.

34. Lenaert van Boisshot, Schout en kastelein te Oosterhout.
Jaarboek Oranjeboom II (1949) 129—161.

1950

35. Twee verslagen over de toestand der Hollandse missie van de Apostolisch Vicaris Philippus Rovenius aan de infante Isabella.
Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht LXVIII (1950) 221—247.
36. Rebellen in 1572 te Oosterhout en te Etten gevangen genomen, binnen Breda verhoord en terechtgesteld.
Jaarboek Oranjeboom III (1950) 53—81.
37. Aanval van Mondragon op het eiland van de Klundert, dat in 1572 door de Watergeuzen bezet was.
Jaarboek Ghulden Roos X (1950) 100—112.
38. Geschiedenis van Breda en omgeving.
Mededelingenblad Paedagogisch Centrum Breda (1950—1952).
Bijlagen bij no. 2, 3, 4 en 5; no. 6, p. 6—9; no. 7, p. 19—23; no. 9, p. 50—52; no. 10, p. 72—75; no. 11, p. 87—91 en no. 12, p. 109—112.

1951

39. Het Secretarisambt te Terheijden in de branding.
Jaarboek Oranjeboom IV (1951) 32—50.
40. Breda in de loop der eeuwen als stad.
Brabantia Nostra IX (1951) 294—299.
41. Medewerking aan: Lexicon Capuccinum Promptuarium Historico - Bibliographicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum (1525—1950).
Bibliotheca Collegii Internationalis S. Laurentii Brundusini, Romae 1951.

1952

42. Bespreking van: F. A. Brekelmans, Het Bredasche Gasthuis (Breda 1951).
Dagblad „De Stem” 29 maart 1952.
43. Opbouw der Spaanse vloot in de jaren 1572—1576.
Jaarboek Oranjeboom V (1952) 104—132.
44. Geschiedenis der Katholieke Kerk te Breda.
In: Geschiedenis van Breda, De Middeleeuwen, Tilburg 1952 123—182.
45. Breda grondslag voor aanzien en grote betekenis der Nassaus.
De Tijd 26 juli 1952.
46. Nassaus in Breda.
Het Volksweekblad 6 september 1952.
47. De Nassaus en het kasteel van Breda. Nassau-Oranje Tentoonstelling Breda, Huis van Brecht (Kon. Mil. Academie) 1952 78.

10

1953

48. De religievrede te Breda I.
Jaarboek Oranjeboom VI (1953) 152—168.

1954

49. De Capucijnerorde in Nederland en België.
Een eeuw geleden stierf Pater Bernardinus.
Provinciale Noord-Brabantse Courant „Het Huisgezin” 25 november 1954.
50. Pater Bernardinus van Uden.
Tweede stichter der Capucijnerorde 100 jaar geleden geboren.
De Tijd 25 november 1954.
51. Een eeuw geleden stierf Pater Bernardinus van Uden.
Dagblad „De Stem” 25 november 1954.
52. De religievrede te Breda II.
Jaarboek Oranjeboom VII (1954) 46—63.

1955

53. Jacobus Vrancx, pastoor te Breda, en de contrareformatie in Stad en Baronie van Breda.
Jaarboek Oranjeboom VIII (1955) 30—80.

1957

54. Het Bisschoppelijk Paleis te Breda.
Onderweg II (1957) no. 20 17 augustus 1957.
55. Cornelis Gobbincx, pastoor te Standdaarbuiten en te Breda (1563—1578); (1578—1609).
Jaarboek Oranjeboom X (1957) 65—131.

1958

56. Antoniuskerk in 19e eeuw, centrum katholiek leven
Dagblad „De Stem” 14 februari 1958.
57. Mencia de Mendoza, vrouwe van Breda.
Dagblad „De Stem” 4 juli 1958.
58. Mencia de Mendoza's verblijf in Breda.
Dagblad „De Stem” 5 juli 1958.
59. De Haagdijk en de Kapel van Markendaal.
Jaarboek Oranjeboom XI (1958) 6—40.